

Exam. Code : 103204

Subject Code : 1134

B.A./B.Sc. 4th Semester

HOME SCIENCE

(Clothing & Textiles Part-II)

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—50

Note :—(1) Attempt one question each from Sections A, B, C and D. Section E is compulsory.

(2) All questions carry equal marks.

SECTION—A

1. Explain the following :

(a) Colour

(b) Line

(c) Pattern

(d) Texture.

10

2. Explain principles of design and how do they effect our clothing.

10

SECTION—B

3. What considerations will be kept in mind while selecting clothing for Adults and Infants ? 10
4. Discuss the care and storage of Cotton and Silk. 10

SECTION—C

5. Explain the different types of reducing bleaches and their suitability to different fabrics. 10
6. Explain the following :
- (1) Crease Resistant
  - (2) Sanforising
  - (3) Flame Resistant
  - (4) Water Proofing
  - (5) Sizing. 5×2=10

SECTION—D

7. What do you understand by Term Yarn ? Explain with classification of Yarns. Also write a brief note about Bulk Yarns. 10
8. Write short notes on :
- (1) Plain Weave
  - (2) Vegetable Stains. 2×5=10

SECTION—E

9. State true or false. Justify the answer :

- (1) It is very easy to remove ink stains.
- (2) Satin weave fabric is difficult to clean.
- (3) Water repellent finish provides complete protection from water.
- (4) Diagonal lines creates an illusion of width.
- (5) Calendering gives smoothness to fabric. $5 \times 2 = 10$

(Punjabi Version)

- ਨੋਟ :— (1) ਭਾਗ ਓ, ਅ, ਏ ਅਤੇ ਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਭਾਗ ਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
- (2) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ—ਓ

1. ਹੇਠਲਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :

(ੳ) ਰੰਗ

(ਅ) ਰੇਖਾ

(ੲ) ਪੈਟਰਨ

(ਸ) ਵਿਨਿਆਸ।

10

2. ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸੋ ਕਿ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ?

10

ਭਾਗ—ਅ

3. ਬਾਲਗਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਕਪੜੇ ਚੁਣ ਸਮੇਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ? 10
4. ਰੇਸ਼ਮ ਅਤੇ ਕਪਾਹ ਦੀ ਸਾਂਭ ਅਤੇ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ? 10

ਭਾਗ—ਬ

5. ਲਘੁਕਾਰਕ ਬਲੀਚ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੱਪੜਿਆਂ ਲਈ ਅਲੁਕਲਤਾ ਦੱਸੋ। 10
6. ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :
- (ੳ) ਕ੍ਰੀਜ਼ ਰੇਸਿਸਟੇਂਟ
(ਅ) ਸੈਨਫੋਰਾਈਜ਼ਿੰਗ
(ੲ) ਲਾਟ ਰੇਸਿਸਟੇਂਟ
(ਸ) ਵਾਟਰ ਪਰੂਫਿੰਗ
(ਹ) ਸਾਈਜ਼ਿੰਗ। 5×2=10

ਭਾਗ—ਸ

7. ਯਾਰਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਯਾਰਨ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਬਲਕ ਯਾਰਨ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 10
8. ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
- (1) ਸਾਦੀ ਬੁਨਾਈ
(2) ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਦਾਗ। 2×5=10

ਭਾਗ—ਹ

9. ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਦੱਸੋ। ਉੱਤਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ :

- (1) ਸਿਹਾਈ ਦੇ ਦਾਗਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੈ।
- (2) ਸੈਟੀਨ ਬੁਨਾਈ ਦੇ ਕਪੜੇ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਠਿਨਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- (3) ਵਾਟਰ ਰੇਪਲੇਂਟ ਸਫ਼ਾਈ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।
- (4) ਡਾਇਗਨਲ ਲਾਈਨਾਂ ਚੌੜਾਈ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।
- (5) ਕੈਲੇਂਡਰਿੰਗ ਕਪੜੇ ਨੂੰ ਚਿਕਨਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। $5 \times 2 = 10$

(Hindi Version)

- ਨੋਟ :— (1) ਭਾਗ ਕ, ਖ, ਗ ਏਵਂ ਘ ਮੇਂ ਸੇ ਏਕ-ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਭਾਗ ਙ ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈਂ।
- (2) ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਕੇ ਅੰਕ ਸਮਾਨ ਹੈਂ।

ਭਾਗ—ਕ

1. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ :

- (ਕ) ਰੰਗ
- (ਖ) ਰੇਖਾ
- (ਗ) ਪੈਟਰਨ
- (ਘ) ਬਨਾਵਟ। 10

2. ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੇ ਸਿਫ਼ਾਣੀਓਂ ਕੋ ਸਮਝਾਏ। ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੇ ਸਿਫ਼ਾਣੀਓਂ ਕਾ ਕਪੜੋਂ ਪਰ ਕਯਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੜਤਾ ਹੈ ? 10

भाग—ख

3. वयस्कों और शिशुओं के लिए वस्त्रों का चयन करते समय किन बातों का ध्यान रखना चाहिए। 10
4. कपास और रेशम को सुरक्षित रूप से संग्रहित कैसे किया जाए ? चर्चा कीजिए। 10

भाग—ग

5. लघुकारक ब्लीच क्या है ? इनके विभिन्न कार्यों की व्याख्या करें। इनकी वस्त्रों के लिए उपयुक्तता बताएं। 10
6. चर्चा करें :
- (1) क्रीज़ प्रतिरोधी
- (2) सनफोराइजिंग
- (3) लौ प्रतिरोधी
- (4) वॉटर प्रूफिंग
- (5) साइजिंग। 5×2=10

भाग—घ

7. 'यार्न' से आपका क्या अभिप्राय है ? यार्न का वर्गीकरण करो। बल्क यार्न पर नोट लिखें। 10
8. नोट लिखो :
- (1) सादी बुनाई
- (2) सब्जियों के दाग। 2×5=10

भाग—ड

9. सही या गलत बताओ। उत्तर की पुष्टि करो :

- (1) स्याही के दागों को हटाना बहुत आसान है।
- (2) सैटीन बुनाई कपड़े साफ करने के लिए कठिनाई होती है।
- (3) वॉटर रेप्लेंट सफाई पानी से पूर्ण सुरक्षा प्रदान करती है।
- (4) विकर्ण लाइनें चौड़ाई का भ्रम पैदा करती हैं।
- (5) कैलेंडरिंग कपड़ों को चिकनाई देता है। $5 \times 2 = 10$